

Inbjudan till deltagande i forskningscirkel: Svenskämnesdidaktik i fokus

Skolan ska vila på vetenskaplig grund *och* beprövad erfarenhet. Ett sätt att iscensätta en sådan kombination för skolutvecklande insatser är att lärare och rektorer själva deltar aktivt i forskningsprojekt. Med den nya skollagen från 2010 fick praktiktäna forskning en viktig roll i det skolutvecklande arbetet.

I Piteå kommun antogs 2014 en strategi för forskning och utveckling (Skolans utveckling, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Dir.nr. 14BUN151) som ger förslag på förutsättningar och stöd för att uppfylla lagens krav om vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Exempel på förutsättningar och stöd som anges är vikten av att praktiktäna forskning är en prioriterad fråga, att det avsätts tid och resurser för detta arbete, att det finns forum inom organisationen där lärare kan utveckla vetenskaplig kompetens samt att lärare och rektorer ges möjligheter till samverkan med forskare.

Luleå tekniska universitet (LTU) och Piteå kommun har inlett ett samarbete som ska leda till ökad samverkan och gemensamma forsknings- och utvecklingsaktiviteter. Som ett led i detta samarbete utlyser nu kommunen tillsammans med LTU en möjlighet att delta i en forskningscirkel inom grund- och gymnasieskola med fokus på svenskämnet didaktik, med **projektstart ht - 19**. Cirkeln pågår under minst ett läsår – sannolikt tre terminer om finansiering kan ordnas. Räkna med två, men förhoppningsvis tre terminer i er ansökan.

Vad är en syftet med en forskningscirkel?

Syftet med att genomföra en forskningscirkel är att lärare utifrån egenvalda utvecklingsområden i yrkespraktiken (i detta fall inom svenskämnet), med stöd av forskare/cirkelledare, utvecklar sin praktik genom att praktisera ett vetenskapligt förhållningssätt och genomföra en empirisk undersökning som sedan tolkas gemensamt.

Utgångspunkten är att en pågående dialog mellan forskare och yrkesverksamma kan lägga en grund för att utveckla den egna praktiken. I forskningsprocessen är syftet att det ska ske en ömsesidig påverkan mellan forskare och yrkesverksamma så att båda parter förändras i sin syn på problemet. Resultatet kan bli att nya och utvidgade kunskaper uppstår hos alla deltagare i cirkeln. (Persson, 2008, s. 7, *Forskningscirklar – en vägledning*)

Urval: Eftersom cirkelledarna forskar inom ramen för svenskämnet didaktik avgränsas forskningsfrågor till områden som behandlas i svenskämnet. Kort uttryckt fokuseras språk, litteratur och muntlighet i vid bemärkelse. Forskarna har ett brett intresse för

didaktiska frågor kopplade till jämställdhet, jämlikhet, inkludering, nationella minoriteter, digitaliseringens påverkan på lärandet, kroppsligt lärande, litteraturredidaktik och skrivande.

Grupper: Inom ramen för samverkan mellan Piteå kommun och LTU kommer två forskningscirkel att kunna starta. Varje grupp består av 5-8 lärare från grund- eller gymnasieskolan. Varje grupp kan bestå av lärare från en eller flera skolor. Grupperna kommer att arbeta var för sig men även ha gemensamma inslag.

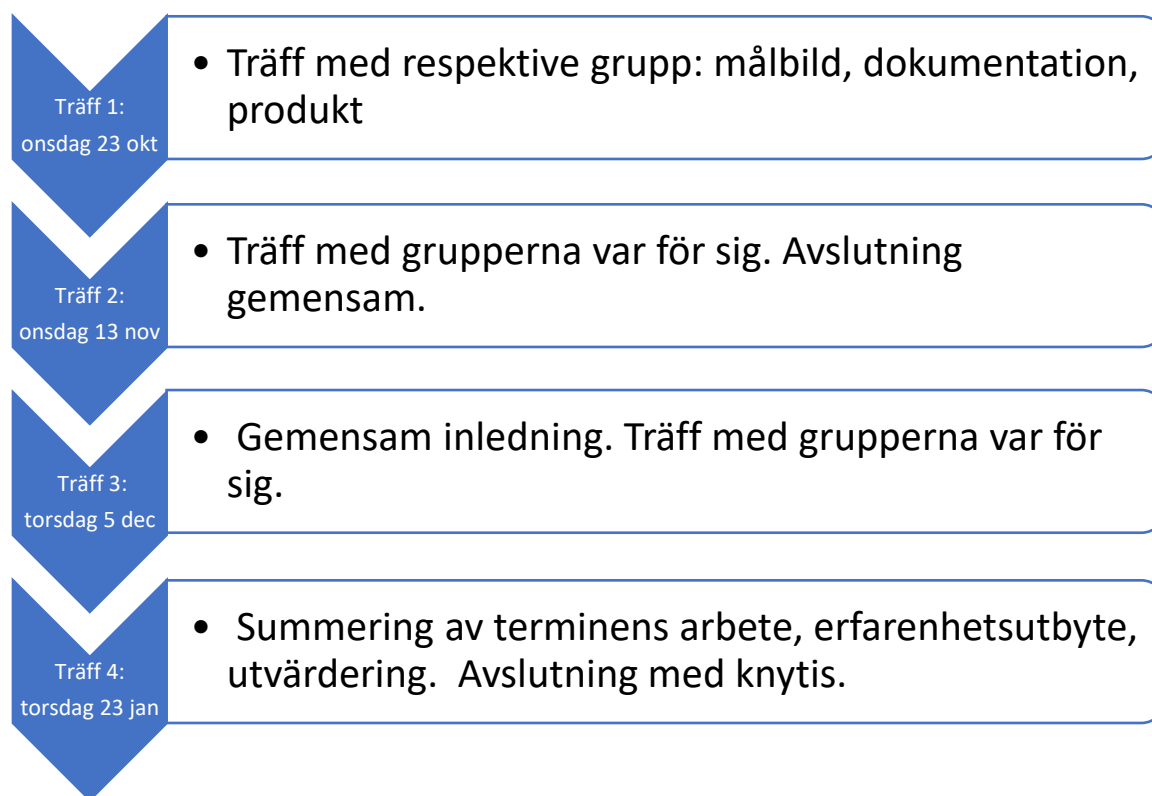
Plats: Lokal utses när projekten är utsedda.

Genomförande: I den interaktiva forskningscirkeln, som är utvecklad ur aktionsforskning, har deltagare och cirkelledare delvis skilda roller och fokus. Medan deltagare har fokus på sin praktik och utveckling av densamma, har cirkelledare fokus på hur det gemensamma kunskapsbyggandet kan generera teori och utveckla generella kunskaper, samt nya forskningsfrågor. I båda fallen ingår i rollen att "överbrygga glappet mellan teori och praktik (...), att förena akademiska och professionella traditioner samt att verka för jämlika möten mellan forskare och praktiker" (Thelin, 2018, s. 4, *I gränslandet mellan forskning och utveckling. En studie av FoSam:s forskningscirkelledarpraktik*). I cirkelarna tolkas och diskuteras småskaliga empiriska undersökningar som deltagarna gjort i sin praktik, för att uppnå "en kollektiv kunskapsproduktion genom en forskningsprocess" (Persson, 2008, s. 16). Arbetet utmynnar i en slutprodukt för kunskapsspridning. Det kan röra sig om en rapport, en film, en utställning, en bok... (Persson, 2008)

I det konkreta genomförandet ingår träffar i cirkeln med ca tre veckors mellanrum. Tanken är att varje träff ska ta två timmar, förslagsvis 14.30 – 16.30. Mellan träffarna ligger inläsning av litteratur med koppling till det område som lärarna undersöker och utvecklar genom en mindre undersökning i egen praktik.

Förväntad vinst genom deltagande i forskningscirkeln: Genom att delta i en forskningscirkel förväntas lärare få teoretisk och praktisk kunskap om hur ett vetenskapligt förhållningssätt kan användas i skolan för att utveckla verksamheten. Förutom att lärare utvecklar sin yrkespraktik kommer resultatet även att användas i forskning, som publiceras i pedagogiska tidskrifter eller dylikt, samt på kommunens hemsida. Vidare kommer resultaten att presenteras via ett seminarium för verksamma inom skolverksamhet samt allmänhet.

Tidplan, ht – 19 (resten av vt- 20 läggs ut i samråd med grupperna).

Intresseanmälan

Innan forskningscirkelarna startar ska varje lärargrupp tillsammans skriva en intresseanmälan och skicka in **till samtliga kontaktpersoner**. Intresseanmälan ska innehålla information om:

- **Deltagare** i projektet och **förutsättningar** för deltagande, specifikt den **tid** som verksamheten avsätter för projektet. Projektet ska vara **förankrat** hos både lärare och rektor.
- **Området** – vad vill ni veta mer om och varför? Beskriv hur ert arbete ligger i linje med nationella styrdokument och Piteå kommuns strategi för forskning och utveckling. Koppla ert projekt till styrdokument och till de förutsättningar och stöd som beskrivs i kommunens strategi för forskning och utveckling (se ovan).
- **Syfte med projektet** – vad vill ni åstadkomma?
- **Hur tänker ni arbeta** – tänkbare undersökningar att genomföra i praktiken?
- Era **roller** i projektet (vem utser ni till lokal projektledare?).
- **Dokumentation, reflektion** och **slutprodukt**. Vilka metoder för dokumentation ska användas? Vad skulle en rimlig slutprodukt kunna bli?
- **Etiska perspektiv**. Beskriv hur ni agerar för att forskningscirkeln ska vara etisk för dem som är med i den. Finns det några dilemman och hur hanterar ni dem?
- Att gruppen **godkänner** att projektet får beforskas.
- **Kontaktuppgifter**

Intresseanmälan får omfatta **högst 3 A4-sidor** och **skickas till samtliga nedan angivna kontaktpersoner senast den 7 oktober.**

Bedömning: Ansökan behandlas i Piteå utbildningsvetenskapliga råd (PUR) den 16.10 2019, som bistår med prioriteringar, innan forskningscirkelledarna, vetenskaplig ledare och Flexitforskare bedömer potential för genomförande. Två projekt kommer att utses.

Hör gärna av er till någon av oss för att samtala om projektidéer eller upplägg!

Med vänliga hälsningar,

Lena Manderstedt, Annbritt Palo, Kristina Hansson och Ulrika Bergmark

Lena Manderstedt, forskningscirkelledare och lektor i Svenska med didaktisk inriktning vid Luleå tekniska universitet: Lena.Manderstedt@ltu.se. Tel: 0920 - 491962

Annbritt Palo, forskningscirkelledare och lektor i Svenska med didaktisk inriktning vid Luleå tekniska universitet: Annbritt.Palo@ltu.se . Tel: 0920 - 492513

Kristina Hansson, vetenskaplig ledare och lektor i pedagogiskt arbete, Utbildningsförvaltningen, Piteå kommun. Kristina.Hansson@pitea.se. Tel: 070-2811165

Ulrika Bergmark, biträdande professor i pedagogik, Luleå tekniska universitet och Flexitforskare Piteå kommun. ulrika.bergmark@pitea.se, ulrika.bergmark@ltu.se. Tel: 070-5191036.